

Патријарх Порфирије: Онај који дође до Христа, дошао је до вечне слободе и за њега ништа не значе спољашњи окови

Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана 21. октобра 2023. године приликом освећења новог храма Светих апостола Филимона и Онисима у кругу Васпитно-поправног дома у Крушевцу.

Драги владико Давиде, од Цркве по Божјем промислу постављени духовни оче Епархије крушевачке, драги и часни оци, браћо и сестре, драга децо,

Велики је благослов увек када долазимо у заиста царски град Крушевац, царски не само по свом спољашњем обележју, него и по најважнијем обележју, по најважнијој круни на коју је позван и за коју је створен сваки човек, по обележју љубави. Увек је зато благослов када долазимо у Крушевац, јер овде наилазимо не на апстрактну или на речима љубав, него на конкретни доживљај љубави у непосредном сусрету пре свега, драги Владико, са Вама, а на истом смо крсту и на истом путу, а онда, браћо и сестре, са свима вама, а опет сви заједно на истом смо крсту и на истом путу који не само да води у победу и васкрсење, него је већ сада и овде по себи искуство и победе и

васкрсења.

Међутим, данас је посебан благослов и посебна радост што смо дошли у Крушевац да овде на овом месту осветимо храм посвећен двојници апостола, Филипину и Онисиму, храм подигнут у славу Божју. Ми добро знамо шта је човек када издахне, када га напусти душа. Шта је човек без душе? Човек без душе је леш. Човек без душе је мртац, тј. тело без душе врло брзо се претвара у прах и пепео и не остаје ни трага ни гласа од оног који је носио тело. И као што говоримо о потпуном, целовитом, здравом, онаквом каквом је од Бога замишљен и створен човек, када говоримо о целовитој личности, када говоримо и о унутарњој, духовној страни човека, о души његовој, и када говоримо о његовом телу у исто време, на исти начин и једна заједница, један народ, једно место и један простор где живе људи, где људи препознају да су заједно, једно тело и један организам, на исти начин та заједница, тај организам, ако нема место где се служи света Литургија, ако нема место на коме се моли Богу, ако нема храм, онда је та заједница, та група људи исто као и тело људско без душе. Онда је и та заједница леш. Та заједница је мртва.

Наш народ откад зна себе живи и хоће да буде жив. Зато је увек централно место и у животу појединца и у животу заједнице било да се ради о заједници, било да се ради о засеоку, о селу, о варошици, о граду, у центру и на главном месту увек је наш народ подизао храм у славу Божју и када је много сиромашније живео него ми данас, и када је имао неупоредиво већа искушења и проблеме. Какве је све само храмове, велелепне бисере светске духовности и културе, подизао наш народ и какве све лепотице цркве, храмови и манастири сведоче данас о томе! А подизао јехрамове и онда када није имао и када му је много теже било него данас, када није имао где главу склонити, када је имао полупразан тањир. Примера ради, после Велике сеобе обревши се у Аустроугарској, у Сентандреји, ништа није имао, скривао се од непогода временских у земуницама, живео без зиданих кућа, али је и тада зидао и сазидао храмове. Дакле, знао је наш народ одувек да народ без цркве, народ без молитве, народ без храма јесте леш.

И ево, хвала Богу, зато смо данас благословени овде у Крушевцу, у граду царском, у граду љубави, јер се на овом месту васпитавају млади који су дошли овде са многим ранама, са многим ожиљцима, са ко зна каквим скривеним боловима и тугама, са ко зна каквим унутарњим детињим распећима која су их довела до тога да изгубе оријентир, да залутају, да изгубе пут. Благодарехи бризи људи који васпитавају и раде овде, али и

бризи државе Србије, постоји овако место где и они који васпитавају имају својеврсно распеће, својеврсно одрицање од себе, од свог комфора. Одрекли су се много тога, ганути можда свесно, а можда несвесно, љубављу Божјом да би оно што је најпотребније овима који се овде васпитавају пружили, а то је не само спољашњи услови живота него пре свега разумевање, пре свега подршка, пре свега љубав, пре свега покушај да се посведочи да ма колико изгубили оријентир и ма колико изгубили пут никада нисмо изгубљени уколико имамо котву, уколико имамо стуб пламени који гори ту у нашој близини, уколико постоји љубав. Тај символ стуба и символ котве јесте управо овај храм.

Овде у овом храму и они који васпитавају и они који се васпитавају долазиће да се обрате Богу управо полазећи од чињенице да знамо да смо живи као народ и живи као појединци, јер имамо душу, јер је благодат Божја са нама кроз свети храм. Овде на овом месту, обраћајући се Богу и једни и други и сви ми који долазимо моћи ћемо и оно што не можемо нигде на другом месту и оно што нас најдубље закопано у нама боли да изнесемо пред лице Божје, да отворимо своју рану и своје срце, али и да принесемо и радост када смо у радости и да благодаћу Божјом све оно што нас бори и што је рана исцели се, а оно што је лепота и што је дар умножи се. Овде, на овом месту, чућемо глас Божји. И овде, на овом месту, разумећемо да смо сви једни другима потребни и да не постоји важан, и мање важан, или неважан, него да свако има своје место и да свако може узрастати у радости, у лепоти, у добру, у врлини, у стицању мира, само онда када је спреман да отвори своју душу за другог, да у своју душу смести другог без отпора, без гнева, без искључивости, без мржње. Овде, на овом месту, моћи ћемо да чујемо глас Божји који ће рећи да када имамо гнев, када смо љути, бесни и нерасположени да то не зависи од оних који су изван нас, нити се може исправити интервенцијом која је изван или изнад нас, изузев спознајом да је то наша слабост и да својим трудом – а то изван јесте само благодат Божја, дакле, и у сарадњи са благодаћу Божјом, са Богом – можемо бити бољи.

Ово је место где ће се служити света Литургија и где ћемо имати шансу да огледамо себе у лицу Христовом, у Њему као огледалу, да препознамо шта то треба да поправимо како бисмо били добри и бољи свима другима. Зато се ја радујем и увек са дубоким поштовањем узносим молитву за све оне који васпитавају, тј. који раде овде, који су посленици у овој установи, али исто тако још више са љубављу и разумевањем се молим за оне који долазе овде да буду васпитани, да се васпитавају, да пронађу себе, да препознају које је то њихово место сигурности овде у овом свету.

Није чудо што је овај храм посвећен Светим апостолима Филимону и Онисиму. Они су символ љубави. Филимон је био газда, а Онисим код њега радник, роб његов. Онисим је побегао од свог робовласника и обрео се у близини апостола Павла и поверовао у Христа, а онда је апостол Павле користећи ту релацију господара и роба позвао и и једног и другог да свако на свом месту служи један другог и да свако превазиђе свој егоизам, своје самољубље ту на свом месту, у свом позиву, ради оног другог. Обраћа се Филимону, који је био власник Онисима, који је такође био хришћанин: Код мене је дошао твој роб. Он је поверовао у Христа, он је сада слободан у Христу, а слобода је снага која кида све остале оквире и окове без обзира где смо, да ли смо затворени, да ли смо сужњи или формално слободни и живимо у свету. То није гаранција слободе. И онај који је слободан у свету може бити роб онда када је без Христа, без благодати Божје, када робује својим страстима, свом егоизму, самољубљу, гордости. Са друге стране, неко ко је у затвореном простору, ко робује, ако дође до Христа, он је дошао до вечне слободе и за њега ништа не значе спољашњи окови. Љубав према Богу га чини да воли сваког човека и љубав је оно што га ослобађа. Апостол Павле моли Филимона да прими Онисима као брата, а Онисиму који је био роб каже: Остани то што јеси. Остани у свом позиву, али се вежбај у љубави Божјој вером, молитвом и подвигом и Бог ће те ослободити гнева и незадовољства. И један и други љубављу према Христу постали су браћа. То ко је имао више, а ко мање, ко се којим послом бавио касније – за њих је постало неважно. Обојица су постали апостоли Христови. Тако и ово место са овим храмом врши својеврсну апостолску службу, службу љубави. Знам да овде није важно ко је васпитач и ко је васпитавани, него да и једни и други, свако носећи своје послушање, али и своја искушења, љубављу се труде да заједно иду напред. Тај ход уназад је нешто што не постоји као перспектива овде, али и ход унапред није једино што је перспектива, него и унапред и ка горе, у овом тренутку кроз свету службу, кроз свету молитву, кроз пост, кроз исповест, кроз свето причешће, пут ка горе већ сада и овде јесте гаранција да труд који се овде

улаже не само да није пропао него ће сигурно уродити плодом.

Зато нека сте сви благословени, и васпитачи и васпитавани, сви ви, браћо и сестре, грађани града Крушевца! Посебно да су благословени – то је интересантно чуо сам да су направили улазна врата, иконостас и још понешто у храму – затвореници затвора у Нишу. Дакле, нека све Господ благослови и да што чешће овде долазимо у радости и љубављу да се сви заједно молимо. Нека сте благословени! Живели на много година!

spc.rs